

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง(n=30)

กลุ่มตัวอย่างเป็นแกนนำจากตำบลที่เข้าร่วมโครงการตำบลสุขภาวะภาคเหนือตอนบนจำนวน 6 ตำบล คือ 1) ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 2) เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 3) ตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 4) ตำบลเมืองปาน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง 5) ตำบลถืมตอง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 6) ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ที่สมัครเข้าร่วมในการอบรมรวมทั้งสิ้น 30 คน เป็นหญิง จำนวน 25 คน และชายจำนวน 5 คน การศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 27 คน ปริญญาโท จำนวน 3 คน

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของคะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนการฝึกอบรม (n= 27)

หัวข้อ	ลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่าง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.บรรยายเนื้อหาได้ถูกต้องครบถ้วน	3(11%)	21(78%)	3(11%)
2.บรรยายด้วยการยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจน	2(7%)	21(78%)	4(15%)
3.การใช้สื่อ/ภาพประกอบการบรรยาย	5(18%)	18(67%)	4(15%)
4.บรรยายด้วยคำพูดที่น่าสนใจ	6(22%)	14(52%)	7(26%)
5.บรรยายโดยมีการเรียงลำดับเนื้อหา	5(19%)	22(81%)	
6.บรรยายด้วยความมั่นใจ	11(41%)	11(41%)	5(18%)
7.บรรยายด้วยท่าทาง การเคลื่อนไหวที่เป็นธรรมชาติ	10(37%)	12(44%)	5(19%)
8.บรรยายด้วยน้ำเสียงน่าสนใจ	5(18.5%)	17(63%)	5(18.5%)
9.บรรยายด้วยการประสานสายตากับผู้ฟัง	9(33)	17(63%)	1(4%)
10.การแต่งกายเหมาะสมขณะบรรยาย	6(22%)	20(74%)	1(4%)
Mean = 21.5, Min-Max = 15-30, S.D.=4.2			

จากตารางที่ 1 คะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนการฝึกอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนคะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรเท่ากับ 21.5 (Min-Max = 15-30, S.D.=4.2)

ตารางที่ 2 คะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างหลังการฝึกอบรม (n=27)

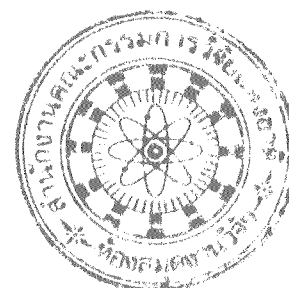
หัวข้อ	ลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่าง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.บรรยายเนื้อหาได้ถูกต้องครบถ้วน	10(45%)	12(55%)	
2.บรรยายด้วยการยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจน	7(32%)	15(68%)	
3.การใช้สื่อ/ภาพประกอบการบรรยาย	10(45%)	12(55%)	
4.บรรยายด้วยคำพูดที่น่าสนใจ	7(32%)	14(64%)	1(4%)
5.บรรยายโดยมีการเรียงลำดับเนื้อหา	12(55%)	10(45%)	
6.บรรยายด้วยความมั่นใจ	16(73%)	6(27%)	
7.บรรยายด้วยท่าทาง การเคลื่อนไหวที่เป็นธรรมชาติ	13(59%)	9(41%)	
8.บรรยายด้วยน้ำเสียงน่าสนใจ	9(41%)	13(59%)	
9.บรรยายด้วยการประสานสายตากับผู้ฟัง	13(59%)	9(41%)	
10.การแต่งกายเหมาะสมขณะบรรยาย	12(55%)	9(41%)	1(4%)
Mean = 24.7, Min-Max = 18-30, S.D.=3.2			

จากตารางที่ 2 คะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนการฝึกอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนคะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรเท่ากับ 24.7 (Min-Max = 18-30, S.D.=3.2)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรมเป็นคะแนนรวมโดยใช้สถิติ pair t-test (N=27)

ลักษณะการเป็นวิทยากร	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t
	Min-Max	Mean	S.D.	Min-Max	Mean	S.D.	
คะแนนรวม	15-30	21.5	4.2	18-30	24.7	3.2	-2.9*

*p<.01

จากตารางที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยสถิติ ที่ พบว่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะการเป็นวิทยากรก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละของคะแนนทักษะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรม(N=25)

หัวข้อ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
หมวดที่ 1 : โปรแกรม TCNAP						
ความเป็นมาของโปรแกรม TCNAP	3 (12%)	7 (28%)	15 (60%)	14 (56%)	11 (44%)	
การพัฒนาโปรแกรม TCNAP	3 (12%)	10 (40%)	12 (48%)	11 (44%)	14 (56%)	
หมวดที่ 2 : การใช้แบบสอบถาม						
ความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสอบถามระดับกลุ่มและชุมชน	3 (12%)	17 (68%)	5 (20%)	15 (60%)	10 (40%)	
ความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสอบถามระดับบุคคลและครอบครัว	3 (12%)	17 (68%)	5 (20%)	16 (64%)	9 (36%)	
การฝึกปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูล	3 (12%)	17 (68%)	5 (20%)	15 (60%)	10 (40%)	
ความตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูล	3 (12%)	18 (72%)	4 (16%)	23 (92%)	2 (8%)	
หมวดที่ 3 : กระบวนการเก็บข้อมูล						
ความรู้ความเข้าใจชนิดของข้อมูล	3 (12%)	17 (68%)	5 (20%)	18 (72%)	7 (28%)	
ความรู้ความเข้าใจในแหล่งข้อมูล	6 (24%)	14 (56%)	5 (20%)	21 (84%)	4 (16%)	
ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล	3 (12%)	18 (72%)	4 (16%)	20 (80%)	5 (20%)	
ความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต	5 (20%)	16 (64%)	4 (16%)	19 (76%)	6 (24%)	
ความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์	3 (12%)	19 (76%)	3 (12%)	19 (76%)	6 (24%)	

หัวข้อ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
หมวดที่ 4 : การเข้าใช้ระบบและการลงทะเบียน TCNAP						
ความรู้ความเข้าใจถึงการเข้าใช้งานระบบ	9 (36%)	16 (64%)		7 (28%)	17 (68%)	1 (4%)
ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและโครงสร้างของระบบ	8 (32%)	17 (68%)		7 (28%)	17 (68%)	1 (4%)
ความสามารถในการลงทะเบียนเพื่อใช้ระบบ	11 (44%)	14 (56%)		10 (40%)	14 (56%)	1 (4%)
ความสามารถในการใช้งานเพื่อการเก็บข้อมูลในแต่ละขั้นตอน	1 (4%)	9 (36%)	15 (60%)	10 (40%)	14 (56%)	1 (4%)
การมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาข้อมูล เพื่อตรวจสอบ แก้ไขและจัดเก็บ	1 (4%)	9 (36%)	15 (60%)	10 (40%)	12 (48%)	3 (12%)
หมวดที่ 5 : ระบบติดตามงาน						
ความรู้ความเข้าใจในลักษณะและส่วนประกอบของระบบติดตาม	4 (16%)	8 (32%)	13 (52%)	15 (60%)	10 (40%)	
ความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของผู้ใช้งานระบบติดตาม	3 (32%)	9 (36%)	13 (52%)	13 (52%)	12 (48%)	
ความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบติดตาม	1 (4%)	10 (40%)	14 (56%)	13 (52%)	12 (48%)	
ความสามารถในการใช้งานระบบติดตาม	1 (4%)	10 (40%)	14 (56%)	13 (52%)	12 (48%)	
การมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาปรับปรุงระบบติดตาม	1 (4%)	10 (40%)	14 (56%)	10 (40%)	13 (52%)	2 (8%)
หมวดที่ 6 : บทบาทการเป็นวิทยากรนักจัดการระบบข้อมูลตำบล						
ความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของการเป็นวิทยากร	3 (12%)	15 (60%)	7 (28%)	22 (88%)	3 (12%)	
ความรู้ความเข้าใจในคุณสมบัติที่เหมาะสมของการเป็นวิทยากร	3 (12%)	16 (64%)	6 (24%)	20 (80%)	5 (20%)	

หัวข้อ	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
ความรู้ความเข้าใจในเทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรม	3 (12%)	15 (60%)	7 (28%)	18 (72%)	7 (28%)	
ความตระหนักถึงจรรยาบรรณของการเป็นวิทยากร	4 (16%)	13 (52%)	8 (32%)	18 (72%)	7 (28%)	
ความรู้ความเข้าใจในปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเป็นวิทยากร	4 (16%)	14 (56%)	7 (28%)	19 (76%)	6 (24%)	
ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการฝึกอบรม	4 (16%)	15 (60%)	6 (24%)	20 (80%)	5 (20%)	
ตระหนักถึงแนวทางในการเตรียมตัวเพื่อเป็นวิทยากรต่อไป	6 (24%)	14 (56%)	5 (20%)	19 (76%)	6 (24%)	

จากตารางที่ 4 คะแนนทักษะทักษะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนการอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนทักษะทักษะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างหลังการฝึกอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามหมวดทั้ง 6 หมวดจะเห็นว่าคะแนนทักษะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมวดเพิ่มขึ้นจากปานกลางเป็นมากภายหลังได้รับการอบรม

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนทักษะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรมเป็นรายหมวดและคะแนนรวม โดยใช้สถิติ pair t-test (N=25)

ลักษณะการเป็นวิทยากร	ก่อนการฝึกอบรม			หลังการฝึกอบรม			t
	Min-Max	Mean	S.D.	Min-Max	Mean	S.D.	
หมวดที่ 1 : โปรแกรม TCNAP	2-6	3.16	1.37	4-6	5.00	0.91	-8.32**
หมวดที่ 2 : การใช้แบบสอบถาม	4-12	7.72	2.17	8-12	10.76	1.48	-8.60**
หมวดที่ 3 : กระบวนการเก็บข้อมูล	5-15	9.96	2.67	10-15	13.88	1.76	-8.43**
หมวดที่ 4 : การเข้าใช้ระบบและการลงทะเบียน TCNAP	5-12	7.00	2.29	5-15	11.48	2.57	-8.67**
หมวดที่ 5 : ระบบติดตามงาน	5-15	7.68	3.01	9-15	12.48	2.48	-8.04**
หมวดที่ 6 : บทบาทการเป็นวิทยากรนักจัดการระบบข้อมูลตำบล	7-21	13.24	4.23	14-21	19.44	2.29	-8.07**
คะแนนรวม	28-70	48.8	11.43	56-84	73	8.5	-11.00**

**p<.001

จากตารางที่ 5 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนรวมทักษะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ pair t-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -11.00$, $p < .001$) โดยคะแนนหลังการอบรมของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าก่อนอบรม เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายหมวดทั้ง 6 หมวดพบว่า คะแนนทักษะการเป็นวิทยากรของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกหมวด ($p < .001$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย คะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรและทักษะการเป็นวิทยากรก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีคะแนนลักษณะการเป็นวิทยากรและทักษะการเป็นวิทยากรหลังได้รับการอบรมมากกว่า ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการสร้างพลังอำนาจซึ่งเป็นกระบวนการซึ่งสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลตระหนักรู้คุณค่า และความสามารถแห่งตน รู้ว่าตนเองมีอำนาจในการควบคุมชีวิตของตนเอง รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพของตน ตลอดจนจัดโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาความสามารถของบุคคล ทำให้บุคคลสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ ชูลีพร ปิยสุทธิ์ (2539 : 21) ได้ใช้กระบวนการสร้างพลังอำนาจ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การค้นพบข้อเท็จจริง รู้จักตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การสะท้อนคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติอย่างเหมาะสม ขั้นตอนที่ 4 การคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Gibson, 1991 อ้างใน รุจา ภูไพบูลย์, 2547 : 43) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาแกนนำในการจัดการข้อมูลตำบล ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการเก็บข้อมูลตำบล การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายระบบการติดตามงานของแกนนำ สร้างความมั่นใจให้แก่กลุ่มตัวอย่างในการเป็นแกนนำในการจัดการข้อมูลชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจารุณี กิตโร (2542) ที่ศึกษาการพัฒนาศักยภาพองค์กรบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์โดยวิธีการสร้างพลังอำนาจ ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี โดยการใช้โปรแกรมการสร้างพลังอำนาจแก่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ให้เกิดความตระหนักถึงการป้องกัน และควบคุมปัญหาเอดส์ในชุมชนซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักมากขึ้นเกิดความตื่นตัว และเห็นความสำคัญของการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์มากยิ่งขึ้น และได้เสนอแนะว่าควรนำโปรแกรมการสร้างพลังอำนาจในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมปัญหาเอดส์ประยุกต์ใช้กับกลุ่มแกนนำชุมชนกลุ่มอื่นๆ ในพื้นที่ต่างๆ ต่อไป